

Lapin Kalatalouskeskus
Vapaudenkatu 6
98100 KEMIJÄRVI
puh. 0400-398857
sähköposti: eero.liekonen@proagria.fi

LAUSUNTO

20.6.2011

MAA- JA METSÄTALOUS-
MINISTERIÖ

20.06.2011

HARE MMM 023:00/2011

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö MMM 12.5.2011

TENOJOEN KALASTUSSOPIMUSNEUVOTTELUT

Sopimusneuvottelujen lähtökohtana on lohikannan tila ja kalastukseen vaikuttavien tekijöiden kokonaisvaltainen tarkastelu. Tämä periaate tulisi ulottaa myös Tenojoen sivuvesistöihin. Lohenkalastuksen painopiste on meressä, vuonoissa ja joessa valtakunnan rajalle, jolloin kalastussopimuksen modernisoinnin tärkein tavoite pitää olla lohien pääsyn turvaaminen kutualueille, mikä varmistaa parhaiten kutuvaltioperiaatteen toteutumisen. Kalastuksen on tapahduttava myös kutualueilla kestäväällä pohjalla.

Vesialueen osaomistajien kalastukset ja kalastuksen määrä tulisi määritellä kalaveden tuoton mukaan kestäväällä tavalla sekä löytää sopiva hallintomalli järkevän kalastuksen järjestämiseksi, jossa myös ulkopaikkakuntalaisten kalastus perustuu kestäväan kalastukseen. Nykyinen käytäntö on johtamassa siihen, että kasvava kalastuspaine ylittää lohikannan sietokyvyn. Käyttöön otettu kolmen vavan rajoitus tarvitsee lähitulevaisuudessa myös saalisrajoituksen. Jos lohikannan tila heikkenee tulevaisuudessa, olisi harkittava myös lupa-ajan säätelyä, jossa yhden henkilön kalastukseen käyttämää aikaa rajoitettaisiin esim. kolmeen viikkoon yhdellä kalastuskaudella. Myös rauhoitusaikojen pidentäminen kalastuskauden molemmista päistä turvaisi tehokkaasti suurten lohien pääsyn latvavesistöihin. Ratkaisussa kalastus olisi kielletty elokuun puolivälistä ja keväällä rauhoitus kestäisi kesäkuun alkuun. Rauhoitusmääräysten olisi koskettava myös sivujokia. Epäkohta on myös se, että tilojen omistajien kulkutusoikeus on laajentunut ja tapahtuu suuremmalla määrällä pyydyksiä, mihin tilan oikeudet riittävät. Tilanne ei ole viranomaisten hallinnassa.

Kalastuksenvalvonnan painopisteen on oltava niiden määräysten toteutumisen seurannassa, jotka tehokkaimmalla tavalla turvaavat lohikannan tilan kehittymisen asetettujen tavoitteiden mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että suomalaiset ja norjalaiset valvojat voisivat operoida yhdessä molemmin puolin rajaa.

Tenon kalastussopimukseen liittyvänä kysymyksenä tulee huomioida erityisesti kalastusmatkailun tarpeet. Matkailuelinkeinon mahdollisuus mukautua nopeisiin ja ennakoimattomiin muutoksiin on aina ongelmallista esim. markkinoinnissa, jossa eletään ainakin vuosi reaaliaikaa edellä. Toisaalta matkailukalastuksen kehittäminen ei saa tapahtua perinteisten kalastusoikeuksien kustannuksella. Kalantutkimuksen on tuotettava tutkimustietoa, joka palvelee kaikkia tahoja, jos kalakantojen elvyttämiseksi halutaan tehdä tuloksellista työtä.

Suomen esillä pitämä vuonossa tapahtuva lohenviljely ja lohiloisen vastustaminen sekä kalastajilta vaadittavat desinfiointitoimet (saatava pakolliseksi) ovat edelleen ajankohtaisia ja tärkeitä. Lisääntyvä kalastusmatkailu edellyttäisi jatkossa ympäristömaksun lisäämistä vieraspaikkakuntalaisten kalastuslupaan, jolla katettaisiin kuntien lisääntyvät jätteiden käsittelykustannukset.

Jouko Jurmu
puheenjohtaja

Eero Liekonen
toiminnanjohtaja

Veikko Guttorm
valiokunnan varapuheenjohtaja